

Kiülés

Alkonyodott. A baromfiak elültek. A megetetett malacok elcsendesültek. Néhány tehén legelészett az utcán. A papsajtot tépték, melynek kerek sajtocskája a gyerekeknek is ízes csemegét jelentett.

Az asszonyok kis sámlikkal és „munkával” gyülekeztek Gondáék előtt. Örzse néni zsákot hozott foltozni. Viki néni guzsallyal, szösszel foglalta el helyét a füves árokparton. Mari néni harisnyát kötött kenderfonálból. Boris néni jókora kassal érkezett, mely fejtésre váró babbal volt tele. Juli néni a férje szakadt „gyócs ingével” telepedett le, hogy megvarrogassa. A szép fiatal Gondáné is kiült öt hónapos kicsijével. Ő pesztrázkodott. Lepénysütő Tera néni fél zsáknyi mákot hozott magával, hogy kifejtse. Hamarosan tucatnyi asszony ült együtt, dolgoztak, és beszélgettek.

-Hallottátok, hogy agyonütötték Torma Vincét? – kérdezte Viki néni, akinek szögről-végről atyafi volt a halott.

-Ne tán? –rémült meg a hallgatók nevében Boris néni. – Azt az áldott jó, csendes gyereket? Kinek lehetett a lába alatt? Hisz a légynek se ártott.

-Nem vót a’ senkinek. – vette vissza a szót a rokon. – Hanem tennap este bál vót a tanyán. Ott vót Bodó Illés is.

-Az az átokfia?- rémült meg Gondáné- Oszt az az istentelen csináta?

-Hát,nem ő tette, de miatta halt meg. Mán kapatosan ért oda az az asszonyszomorító. Nem is táncolni ment az, hanem kötekedni. Hisz tuggyátok, ahun megjelenik, ott kontrabontot csiná’.

Tíz órakor már késelni akart, de a szógálatos tűzoltó segítségével megfékeztek. Aztán megint csak ő lett a valaki a kocsmában.

-Az, mert minden jóézésű ember elhúzódik még a közelibű is – toldott bele – Juli néni, és felszisszent, mert a tú körme alá szúrt.

-Nyócan-tízen körűvették a legények – vette vissza a szót Viki néni. – Újbú ’ lecsillapították. Az ördög megint visszavitte, oszt má’ a jánnyokkal is gonoszkodni kezdett. A Binges fiú párját akarta lekérni, de Göndör Margit nem ment vele. Erre nekirontott Binges Gyurkának, mintha a’ tehetett vóna a kosárrú’, amit kapott. Utána ott kóválygott egy darabig. Előbb az ivóban kacskodott, majd megint a Binges gyerekekkel kezdett. Akkor má’ alig állt a lábán. Aztán eltűnt. Később Gyurka kiment hűtözni, oszt észrevette, hogy ellensége a farakáson gunnyaszkodik, háttal az ivónak. Ő is kapatos vót. Sok elszámolnivalója volt Illéssel, mert a tavaszon azt hazudta a

csendőröknek, hogy Gyurka játszott össze a tanyán a garázdálkodókkal. Nagyon előnthezte a méreg, mert szerzett egy nyeles lapátot és azzal jó fejbevágta a bóbiskolót. Csak mikor leterítette, vette észre, hogy nem ellenségit, hanem a legjobb komáját csapta agyon. Rohant is a csendőrségre feladni magát. Hiába vitték Vincét az orvoshoz, már halott vót. Amaz az átkozott még reggel is a szalmakazalban aludt.

Szörnyűködés, sajnálkozás volt a befejezés. Aztán lepnyes Tera néni vette át a szót.

-Csalánba nem üt a ménykű.

-Üt a' néha- replikázott Juli néni. – Soha nem felejttem el a nagyapámtú' hallott történetet. Kossuth apánk idejében esett. A legények toborzóra vártak a Csillagos kocsmában. Délután óta idelátogattak, de még éccakába nyúló órába se gyűtt a toborzó kapitány. Oszt nótábú' már kifogytak, beszélgettek. Ott vót' köztük Kacska Miska, a falu legénye is. Az nagyon hősködött a bátorságával. Az egyik legény aszonta néki:

- Oszt szellemtű se ijedné meg?

-Nem én, a poncius Pilátustú' se.- hősködött.

- Szeretném én azt látni, hogy most éfélkor kimenné a temetőbe.

-Az is valami? Nem kakukk kötött éngem. Öt liter bor, oszt kimék.

-Á csak azt mondanád, hogy kimenté, oszt elbúnál valahol a katonaszála körű. Aztán meg késve visszagyünné, hogy kint vótam.

- Gyertek, nézzétek meg! Lássátok saját szemetekkel!

-Ahá, inadba szállt a bátorság? Kíséret kéne?

-No, álla öt liter?

-Áll, de csak ha bizonyicc.

-Bizonyítok én úgy, hogy egyikőtök se tamáskodik.-azzal Kacska Miska lába alá vette az utat.

A maradók megint nótára váltottak. Már el is felejtkeztek Miskárúl. Azt hitték haza ment, mert eléggé jól állt. Akkor borzadtak meg csak rettenetesen, mikor sarkig kicsapódott a kocsmajtó, oszt Kacska Miska vállán egy sírkeresztel bedőlöngött az ivóba.

-Bizonyítottam e? Hoci a bort!

-Itt a borod- mondták elszörnyülködve, - de vidd vissza tüstént, mert ha a plébános úr megtudja, számolatlan csattog rajtad a bot a deresen.

-De még rajtatok is – szólt bele megrökönyödve Hanyecz György kocsmáros. – Mert Binges bíró, meg Gyuricza törvénybíró nem kukoricázik, ha fülibe jut a dolog.

Kacska Miska meg, hogy jól meghúzta a butykost, elindult vissza az úton. Visszacipelte a keresztet, és belegyugta a lóbállással kitágított lyukba. Földet taposott a tövére. De a sötétben nem vette észre, hogy a subája csücskit is beledüngölte a földbe. Csak mikor megfordút oszt jött volna vissza érzi ám, hogy valami nem ereszti, húzza visszafelé. Futott vóna el, de nem bírta mert a subája a mejjin összevót csatolva. Egy nagyot ordított, lerogyott, oszt vége vót. A temetőcsősz felesége hallotta. Férfit ódalba is lükte, hogy valaki nagyot ordított, hallgatóztak egy ideig, de semmi gyanúst nem neszettek. A csősz még gúnyolta is Rebekát, az asszonyt, hogy csak álmodta. Reggel lelt rá a csősz. Arcra bukva feküdt, hogy a lába keresztnek vót támasztva. Pillanat alatt vége lett. Megrepedt a szíve.

-Nem lehetetlen beszéd – öltötte a szót tovább Borcsa néni, miközbe szaporán fejtette a babot.

Örzse néni dalba kezdett. Az addig játszadozó gyerekek a hűvösködő estében odabújtak anyjuk köré, és hallgatták a gyerekeit elpusztító „cédrusfa” tövében elásó Csáki Vilmos balladáját, meg a Szendre báróról szólót, akinek a lánya a bojtárba szeretett bele.

Lefogyott a szösz a guzsalyról, a foltozást sem lehetett a sötét miatt folytatni.

Elköszöntek a holnap esti folytatásig.